

Een nieuw Landelijk Toetsplan voor de Huisartsopleiding

- ✓ Coherente visie op toetsing en opleiden in de praktijk
- ✓ Samenhangende set van methoden en toetsinstrumenten
- ✓ Betere aansluiting op het werk in de huisartspraktijk

HUISARTSOPLEIDING
NEDERLAND

EEN NIEUW TOETSPLAN

Veranderende inzichten en nieuwe regelgeving hebben recent geleid tot een nieuw Protocol Toetsing en Beoordeling en een nieuw Landelijk Toetsplan voor de Nederlandse Huisartsopleiding. Het Protocol geeft het wettelijke kader aan, het Toetsplan beschrijft de visie op toetsing en het lokale toetsprogramma legt vast hoe in praktisch opzicht getoetst wordt.

Professionalisering

Het stelsel van toetsen in de Nederlandse Huisartsopleiding was aan vernieuwing toe. De competenties en vaardigheden uit de ComBeL waren onvoldoende doorvertaald naar betekenisvolle toetsen en nog te vaak berustte oordeelsvorming op intuïtieve oordelen.

Met een nieuw Toetsplan moeten de oordelen tijdens de huisartsopleiding beter geëxpliciteerd worden en toegankelijker. Het plan draagt daarmee bij aan een verdergaande professionalisering van de opleiding en een betere verankering van de oordeelsmomenten.

Verdedigbaar, fair en toetsbaar

In het nieuwe Toetsplan wordt vaker en op meer verschillende manieren getoetst, zodat er voor de uiteindelijke beoordeling meer informatie uit meer bronnen voor handen is dan voorheen. Dat vergroot de betrouwbaarheid en de validiteit van de beoordeling. Het Toetsplan biedt een transparant kader voor het toetsprogramma waarmee het uiteindelijke oordeel over het functioneren van aios verdedigbaar, fair en toetsbaar is.

Voor de beoordelaar en de aios leveren het Protocol en het Toetsplan input voor een solide voortgangsbepaling en feedback om tijdig bijsturing in het leerproces mogelijk te maken.

DE BELANGRIJKSTE VERNIEUWINGEN

Toetsen als continuüm

In het nieuwe Toetsplan wordt minder scherp onderscheid gemaakt tussen educatieve toetsen, selectieve toetsen en beoordelingen. Toetsing vormt daarmee een continuüm door de gehele opleiding.

Nadruk op handelen in de praktijk

De toetsen in het nieuwe plan leggen meer dan voorheen de nadruk op het feitelijk handelen. Dit betekent dat er vaker een beoordeling wordt gegeven over het functioneren van de aios in een concrete praktijksituatie of -activiteit. De observatie en beoordeling sluiten daarmee zo dicht mogelijk aan op de praktijk van de huisarts. Dat levert een beter zicht op het daadwerkelijk handelen van aios in de praktijk.

Beoordeling van aios

Nieuw is dat alle toetsen een rol krijgen in het beoordelen van de ontwikkeling van de aios.

Elektronisch portfolio

Het Toetsplan past in het streven naar een landelijke uniformering van toetsinstrumenten en -methoden. Toetsplan en Protocol zijn volledig afgestemd op invoering van het elektronisch portfolio binnen de elektronische leeromgeving.

DE BELANGRIJKSTE VOORDELEN

De nieuwe manier van toetsen levert voor de aios meer feedback en geeft gerichte sturing aan het leerproces. Het nieuwe Toetsplan daagt opleiders uit om observaties en andere vormen van werkplektoetsen te benutten voor de beoordeling van de aios. Opleiders maken daarmee meer gebruik van betekenisvolle prestaties in veelzeggende beroepssituaties.

Daarnaast in het nieuwe plan:

- landelijke eisen voor de verplichte arts-patiënt communicatietoets (APC-toets)
- aangescherpte eisen Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets (LHK)
- een Fraudereglement
- aandacht voor elektronisch portfolio
- aanvulling met optionele toetsen
- literatuursuggesties voor opleiden in de praktijk

DE TOETSEN IN HET PLAN

In het eerste deel van het Toetsplan zijn uitgangspunten voor het toetsbeleid beschreven. Het tweede deel geeft een overzicht van alle verplichte en optionele toetsen. De toetsen zijn ingedeeld in twee dimensies: de niveaus waarop getoetst wordt en het competentiegebied

		Nieuw						
		Medisch handelen	Communicatie	Samenwerken	Organiseren	Maatschappelijk handelen	Kennis en Wetenschap	Professionaliteit
		1	2	3	4	5	6	7
DOES feitelijk handelen	APC-toets, maximale variant *							
	APC-toets, maximale variant met reflectie-verslag of nabespreking **							
SNOWS HOW laten zien/vaardigheden	ComBel							
	Korte Klinische Beoordeling (KKB/KPB)							
	APC-toets: minimale variant ***							
	Beoordeling supervisie							
	ComBel							
	Korte Klinische Beoordeling (KKB/KPB)							
KNOWS HOW weten hoe/kennis over vaardigheden	PICO/CAT							
	Praktijkscoringslijst (PSL)							
	STARclass-toets: vaardighedenstoets							
	Verbeterplan praktijkmanagement							
	Video-toets Plus (VT+)							
KNOWS kennis	ComBel							
	Kennis over vaardighedenstoets							
	Landelijke Huisartsgeneeskundige Kennistoets							
	Mondelinge kennistoets							
KNOWS kennis	STARclass-toets: theoriestoets							
	ComBel							
KNOWS kennis	Landelijke Huisartsgeneeskundige kennistoets							
	Mondelinge kennistoets							
KNOWS kennis	STARclass-toets: theoriestoets							
	ComBel							

* steekproef uit groot aantal opnames uit de praktijk

** steekproef uit groot aantal opnames uit de praktijk, met daarnaast inlevering van een reflectieverslag door de aios of een nabespreking met de beoordelaar, docent of opleider

*** verspreide verzameling van 6 consulten, door aios zelf geselecteerd en ter beoordeling voorgelegd

■ belangrijkste getoetst competentiegebied

■ in beperkte mate getoetst

■ in geringe mate getoetst

□ niet getoetst

Toetsplan

KENNISGEBIEDEN EN COMPETENTIEGEBIEDEN

Vier niveaus

- Feitelijk handelen ('does')
- Laten zien /vaardigheden ('shows how')
- Kennis over vaardigheden ('knows how')
- Kennis ('knows')

Zeven competentiegebieden

- Medisch handelen
- Communicatie
- Samenwerken
- Organiseren
- Maatschappelijk handelen
- Kennis en Wetenschap
- Professionaliteit

waarop de toets betrekking heeft. Er worden vier niveaus onderscheiden en zeven competentiegebieden. Om een indruk te geven van de toetsen is hieronder in een tabel aangegeven hoe de niveaus en competentiegebieden verdeeld zijn over verschillende toetsen.

Casus Patiënt met decompensatio cordis

De aios staat aan de balie enkele verontruste kinderen van een bejaarde dame te woord. De kinderen geven aan dat 'het zo niet langer kan'. Vervolgens legt de aios een huisbezoek bij deze dame af, die acute decompensatio cordis blijkt te hebben. Hij overlegt met de cardioloog en besluit thuiszorg in te schakelen. In het leergesprek en op de terugkomdag wordt de casus besproken.

De observatie van de opleider verschaft in dit geval inzicht in de niveaus 3 en 4 ('shows how' en 'does'). Tijdens de nabespreking kunnen daarnaast de niveaus 1 ('knows') en 2 ('knows how') aan bod komen. Door de casus te bespreken en bevragen werkt de toets ook sturend in het leerproces. Als stramien voor de feedback gebruikt de opleider de competentiegebieden om zo te zorgen dat meer dan de medisch-inhoudelijke aspecten aan bod komen. In een complexe casus komen meerdere competentiegebieden samen.

1. Medisch handelen: adequate diagnose, therapie en afspraken?
2. Communicatie: hoe verliep het gesprek aan de balie met de familie en hoe pakte de aios het driegesprek tijdens de visite vervolgens op?
3. Samenwerking: hoe werkte de aios samen met de assistente? Maakte de aios efficiënt en doelgericht gebruik van consultatie van de cardioloog? Hoe pakte hij/zij het inschakelen van de thuiszorg op?
4. Organisatie: aanzet voor een discussie over de organisatie van de hulp?
5. Maatschappelijk handelen: aanzet voor een discussie over de mantelzorg?
6. Kennis en wetenschap; de aios zoekt in de literatuur naar eventuele comorbiditeit en de invloed van medicijngebruik en presenteert de casus in een onderwijssituatie.
7. Professionaliteit: aanzet tot reflectie van de aios op de feedback.

Tijdens het invullen van de Competentiebeoordelingslijst (ComBeL) kan de opleider terugkijken op deze gedocumenteerde beoordelingen en mede op basis hiervan een beargumenteerd en gefundeerd oordeel

over de aios geven. De feedback van de assistente en praktijkondersteuner wordt door de opleider in de lijst verwerkt en door de aios toegevoegd aan het portfolio.

VEELGESTELDE VRAGEN**Is dit nieuwe Toetsplan verplicht?**

Ja, de hoofden van de opleidingsinstituten confirmeren zich aan het Landelijk Toetsplan. Het opleidingsinstituut is wettelijk verplicht het Protocol Toetsing en Beoordeling uit te voeren. Dat geldt ook voor de toetsen uit deel 1 van het Toetsplan. Daarnaast worden in deel 2 suggesties gedaan voor aanvullende toetsen. Die zijn facultatief maar worden verplicht als het hoofd van de opleiding dat beslist.

Wie moet er in actie komen naar aanleiding van dit nieuwe plan?

Voor aios is het voorlopig voldoende kennis te nemen van het nieuwe plan. Hoofden en portefeuillehouders toetsing zullen zich inspinnen om het Toetsplan en het Protocol te implementeren in hun eigen instituut. Huisartsopleiding Nederland maakt voor dit doel voorlichtingsmateriaal specifiek voor opleiders en docenten. De opleidingen vullen op basis van het Protocol en het Toetsplan hun eigen toetsprogramma in.

Geldt het nieuwe Toetsplan voor alle aios?

Ja, het nieuwe Protocol en het Toetsplan gelden voor alle aios die vanaf 1 maart 2011 startten met hun opleiding. Voor aios die eerder met de opleiding startten geldt het protocol uit 2005.

Kan ik het Toetsplan en Protocol bestellen?

Iedereen kan het Toetsplan downloaden via de website van Huisartsopleiding Nederland (www.huisartsopleiding.nl). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de auteurs van het plan, paul.ram@maastrichtuniversity.nl of denise.tillie@maastrichtuniversity.nl.

Groeidocument

Het Toetsplan is een groeidocument dat op den duur een handig naslagwerk moet worden voor opleidingen, docenten, opleiders en aios. Op dit moment kan iedereen het document downloaden en inzien. Voor hoofden en portefeuillehouders Toetsing is dat een must, zij moeten ervoor zorgen dat het plan een stevige plek krijgt in het eigen instituut.

MEER INFORMATIE

De brochure is een uitgave van Huisartsopleiding Nederland. Het Toetsplan is te vinden op de website van de opleidingsinstituten of via de website van Huisartsopleiding Nederland: www.huisartsopleiding.nl

HUISARTSOPLEIDING
NEDERLAND

© Huisartsopleiding Nederland | september 2011

ONTWERP: INPETTO-ONTWERP.NL | BEELD: EENHOORNFOTOGRAFIE.NL